quia contra rōnem naturalē ⁊ ciuilem est. ⁊ sic hec verba
extra ecclesiam ibi nihil operant̄. sed ibi ponunt̄ quia de
facto nō fiebat ī ecclesijs. sꝫ ex̄ ī p̄uatis domib⁹. Et sic lex
prohibet morbū ꝯtentē q꞉ qđ medicamenta morbis hoc
exhibent iura negocijs. in auc̄. hec ꝯstitutio. ī no. cōstitu. ī
p̄n. col. 8. facit. c. vt ꝯstituerent̄. l. di. Idem ī tertio mēbro
rn̄detur ꝙ ī disposito ī fauorē significat̄ etiam dispositū ī
lesionē. vt si ꝯtrahendo tecū societatē dico paciscendo ꝙ
habeo duas ptes lucri ⁊ tu tertiā q꞉ significat̄ alia disposi
tio ꝙ etiā habeo duas ptes dāni ⁊ tu tertiā. isti. ꝓ socio. §.
illud. ⁊ sic significat̄ dispositio retorsiua dispositi ī lesionē
disponētis seu paciscentis sui fauore. Ex hoc descindit̄ qđ
talis ꝙ q̄ impetrauit grām ad p̄bendas ītegras nō habet
gratiam ad semiprebendas: q꞉ in semiprebendis nihil est
dispositū. Itē iudei nō possunt ꝯueniri die sabbati. ⁊ non
possunt ꝯuenire. C. de iudeis. l. die sabbato. vtrūqꝫ. s. non
posse ꝯuenire nec posse ꝯueniri disponit̄ expresse. ⁊ signi-
ficatur ex v̄bis depositis. Nec hoc dispositū ꝙ nō possunt
ꝯueniri retorquet̄ in eoꝝ lesionē ꝙ nō possint conuenire
q꞉ dispositio vtrūqꝫ continet. ergo nihil significat̄ aliūde.
Idem dicendū in disposito ī odiū. s. qđ etiam significet fa
uorem. vt aliquis est infamis. ecce odium. et sequit̄ fauor
ꝙ nō compellitur esse testis. Idem ī relegato q̄ etiam nō
testificat̄. Ad quartū mēbꝝ rn̄det̄ affirmatiue ꝙ disposi
tum in vno simpl'r etiam significat extensionē in alio. vt
qui concedit alteri in fundo suo aque haustū etiam ītelli-
gitur cōcedere seruitutē itineris ad aque haustū. l. itē. §. i.
. ff. de serui. rusti. predio.

¶ Distributiuū dr̄ qđ distributōem significat. ⁊ h̄ diuersi-
mode ꝑut diuersitas subiecte mãe vel aliud mediū ꝓba
bile habet diuersificare. verbi grā sic dicendo. q̄libet fert
lapidē. sensus est ꝙ vnusq̄sqꝫ per se ⁊ insolidū fert lapidē.
Ideo si testator dicit. quilibet heredum meorum det ti-
cio decem tunc quot sunt heredes totiens ticius habebit
. l. si pluribus. ⁊ ibi no. gl. ff. đ leg. z. Itē ibi. si testator ostē
dens duos vel tres cū digito dicat quilibet vestrū heres
mihi esto. sensus est ꝙ quilibet sit heres ī parte non ī soli
dū. l. hoc articulo. in fi. ff. de heredi. insti. nā materia subie
cta nō patit̄ de pluribus quēlibet insolidū heredē esse cū
impossibile sit cuilibet eandē hereditatē īsolidū attribui.
Itēꝫ ibi. q̄sq̄s mihi heres erit det ticio centū. siue vnus so
lus heres sit siue plures ticio debent̄ cētū solū. l. ab omni
bus. in p̄n. ff. de leg. i. ⁊. l. si q̄s ī fundi vocabulo ī fi. eo. titu.
Et si ī eodē casu testator postea ꝓhibet vnū heredeꝫ dare
ticio. vel eximit eū a dando adhuc centū debent̄ ticio ab
alijs. l. ab oībus. ī p̄n. ꝑalle. Itē ibi q̄cūqꝫ p̄mo īgressus fue
rit castrū habebit centū. duo simul ingrediunt̄ q̄libet ad-
mittitur q꞉ hec distributiua verificat̄ in vno solo ⁊ etiam
in pluribus vel oībus concurrentibus. q꞉ p̄mus est q̄ aliū
ante se non habet. ⁊ actus p̄mi verbi distribuitur cuilibet
in solidum. ideo etiam actus secundi verbi. ergo q̄libet q̄
p̄mo ingreditur habet centum. l. q̄ filium. §. i. ff. de lega. i.
Sed si dicatur. q̄cunqꝫ īgressus fuerit p̄mo habebit illuꝫ
equū vel hunc fundum tunc pluribus simul ingredienti
bus nullus debet habere ex ꝓprio significato verbi. quia
vnum tantū req̄rit. Item ibi. q̄cunqꝫ cepit vexillū bohe-
morum habeat centum. duo simul capiunt. hi duo simul
centum tantū habebunt. Ratio bar. quia actus p̄mi v̄bi
. s. capiendi vexillum nō cōpetit cuilibet insolidum: ideo
nec actus secūdi verbi. s. habendi centum. Et est simile. si
cut duo simul portant trabem ⁊ nullus eoꝝ ꝑ se. l. ita vul-
neratus. §. i. ff. ad. l. aquil.

¶ Discussor require īfra inspector.

¶ Disertus vel disertor est idem qđ facundus. ⁊ inde dr̄
disertatio. ⁊ est ciuilis sapientia. vt. C. de or. cog. l. q̄lis. ide

venit suplatiuus disertissimus. vt. C. đ aduo. diuer. iudi. l.
petitionem in iudicio.

¶ Disiungere. vel distinguere. est ꝯferre data vel accepta
vt in. l. cognoscere. §. i. de v̄b. sig.

¶ Dispendium dicitur damnū siue detrimentum. Aliter
dicitur longum ⁊ inutile. compendium vero breue ⁊ vti-
le. de accu. qualiter ⁊ quando. z. ad fi. ⁊. c. dispendia. de re
scrip. lib. vi. ī gl. z. ⁊ cle. dispendiosam. de iudi. sa. re. qđ ob
gratiam. de regu. iur. li. vi. ide dispēdiosus idest dānosus.
clemen. ꝑalle. de iudi. vbi ꝯcord. in glo. Quandoqꝫ dispen
dium dicitur idem quod tediosum absqꝫ tn̄ vtilitate. vt ī
iur. ꝑalleg. dispendia ⁊ qualiter.

¶ Dispensare. est idem quod disponere. vnde dispensato-
res dicuntur eo ꝙ domū alicuius vel res disponunt. ⁊ ita
accipitur in. l. dispensatores. ff. de solu. ⁊ dicitur dispensa-
re quasi diuersa pensare videlicet rigorem iuris relaxare
per eum qui hoc facere potest. ⁊ si aliter fit nō est dispen-
sare sed dissipare.

¶ Dispensatio. est iuris cōmunis prouida relaxatio vtili-
tate seu necessitate pensata. ꝯm Guil. in spec. ti. de dispen.
Uel sic. est rigoris iuris per eum ad quē spectat canonice
facta relaxatio. i. q. vij. nisi rigor. ⁊. ca. se. Quandoqꝫ enim
dispensatio sumitur improprie scilicet pro iuris declara-
tione. vt in. c. q̄ntauallis. de iureiur. prout ponitur in spe.
titu. de lega. rubri. de dispe. §. i. Item ꝯm Io. and. quē seq
tur do. anto. de but. dispensatio est quedam cōmunis mē-
suratio ad singula. ⁊ est de iure concessa ꝓpter impossibi-
litatem prouidendi de omnibus particularibus sicut na
uigantes quedam proyciūt vt alia salua sint. i. q. vij. dispē
sationes. Et traxit originem a deo qui ex sola misericor-
dia ⁊ dispensatione vniuersa creauit ⁊ ea subiecit homini
insti. de re. diui. §. in pecude. Et dispensatio est q̄druplex.
scilicet semiplena ad minores. vt in questione. i. si q̄s he-
retice. Plena ad sacerdotium. i. q. ij. conuenientibus. Ple-
nior ad episcopum. xij. di. nos consuetudines. Et plenissi
ma ad p̄matū omnesqꝫ ordines ⁊ dignitates. 33. q. z. ipsa
pietas. vt notat Io. an. in glo. c. pre alle. nos cōsuetudines
Item nota ꝙ dispensans debet habere ītuitum boni vni
uersi. cum omnis lex pro bono publico sit inuenta. 4. dis.
Erit autem lex ⁊ ītuitus rationis ⁊ cause: hinc est ꝙ si dis
pēsatio fiat absqꝫ ītuitu rationis dissipatio dicitur vt no
ta. in. ca. quia in tantuꝫ. de preben. in glo. vlti. etiam non
tutus est quo ad deum cum quo sine causa dispensat̄. vt
notat Bar. in. ca. non est. de vo. ⁊ vo. redē. fa. xi. q. iij. is q̄
preest. ⁊. xxiiij. q. i. manet. Et debent tria mouere dispen-
santem: necessitas: vtilitas. ⁊ euidens prerogatiua meri-
torum. i. q. vij. tali coniugio. ⁊. c. exigunt. Item dispēsatio
non conceditur cuiqꝫ nisi habenti legem condere ⁊ tolle-
re: ⁊ sic per principem ⁊ papam vel eorum auctoritate fie
ri potest. Et dicitur notanter ꝙ dispensans debet respice
re cōmodum vniuersi quia alias videretur dispensatio
impossibilis cum ius cōmune ītroductum sit ꝓ bono pu
blico. 4. di. c. ē. alle. Et ꝙ dispensatio ius p̄uatum dicatur.
ij. din. p̄uilegia. ⁊ ꝙ ius publicū p̄ferendum sit p̄uato. ca.
bone. el. i. de postulatione p̄latorū. sic enim dispēsatio fit
etiam pro bono cōmuni. Item nō dicitur acceptio perso-
narum que prohibetur. ca. nouit. de iudi. ⁊ de regu. iur. in
iudicijs. libro sexto. quādo circa equales equalia: ⁊ineq̄-
les seruantur iequalia. cum bonos non solum metu pena
rum: verum etiam premiorum exhortatione afficere de-
beam⁹. ff. đ iusti. ⁊ iur. l. i. Ideo bene conceditur vni quod
alij denegatur. Item lꝫ contra ius naturale nō admittat̄
dispēsatio. ca. dispēsatio. xiij. di. in p̄n. ⁊ ius cōe fundetur
sup naturali rōne. di. i. cōsuetudo. Tamen dispēsans mo-
uetur rōne particulari contra ius cōmune: qđ non potest

http://dl.ub.uni-freiburg.de/diglit/erfordensis1491/0051
© Universitätsbibliothek Freiburg
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST